

Intervju

Claire Aho gör comeback

Vår frejdade fotograf från gångna år, Claire Aho, 85, står åter på scenen i Helsingfors. Utställningen *Elegansens tid* med reklam- och modebilder från 1950–67 fyller hela Konsthallen med en nostalgisk reminiscens av hur oskyldigt blåögd reklambilden var för femtio år sedan.

Själv är Claire Aho med sitt illröda hår och sin finurliga min som en frisk fläkt ur konstens värld. Hon har varit med om att skriva ett stycke fotohistoria med sin kamera som hon hanterat sen hon var liten. Som barnbarn till författaren Juhani Aho och målaren Venny Soldan-Brofelt, och med en far som var fotograf, låg yrkesvalet nära till hands. Hon lärde sig hantverket i sin fars studio och på femtiotalet blev hon en av våra mest anlitade reklam- och moderfotografer. Hon var en av dem som introducerade färgfotot hos oss.

Fotografen skötte allt

I dag upptar hennes arkiv runt tiotusen bilder. En liten bråkdel av dem har nu putas upp och hängts fram i Konsthallen. Bilderna bjuder på en härligt nostalgisk tripp till anno dazumal då allting såg annorlunda och, ack så oskyldigt ut. På den tiden skötte fotografen om hela jobbet.

– Man skulle vara litet av en allroundkonstnär som arrangerade, komponerade själva bilden och slutligen tryckte av kameran. Sen skulle bilden också framkallas. Det blev lätt långa dagar och nätter, men jag hade en soffa i studion där jag kunde ta mig en lur vid behov, berättar Claire Aho.

På utställningen kan man se hur mångsidig hon var och hur flitigt anlitad inte bara av reklambyråer utan också av tidningshus. Hennes paradsidor från dam- och veckotidningar är legio och på bilderna drar en lång rad finländska skådespelare och filmstjärnor förbi. I dag är det bara den mognare publiken som kommer i håg dem alla, från Taina Elg, Carita Järvinen och Irja Leino till Lenita Airisto, Elna Salo och Lasse Mårtenson. På en av de första tidningsparaderna poserar en sjuttonårig Lenita Airisto med troskyldig blick.

I vitrinerna på utställningen skymtar också en mängd veckotidningar fram av vilka många redan är hädangångna.

De många reklambilderna är ett kapitel för sig. Här kommer också gamla tider igen i olika varumärken och förpackningar som inte längre finns. Här tog den kommersiella färgreklamen sina första steg och arrangemangen ter sig i dagens

LENITA AIRISTO. Nyvald miss och sjutton år i ungdomens fagrade var. CLAIRE AHO

ögon ofta som klumpiga och komiska. Men på femtiotalet var detta höjden av professionalism och lyxig smak.

Modeller åkte till Hollywood

Claire Aho berättar att det på den tiden inte fanns några modellbyråer som skulle stå till tjänst med stilig flickor. I stället var det kunden som fiskade fram modellerna.

– Jag var bekant med dem alla, de var vackra och trevliga flickor. Jag minns speciellt Carita Järvinen som senare blev en stor stjärna som tog sig via Paris ända till Hollywood, där hon bland annat spelade kvinnlig huvudroll i filmen *The Viking Queen*. Den andra modellen som kom både till Hollywood och Broadway var Taina Elg som spelade mot Gene Kelly i filmen *Les Girls*.

Claire Aho arbetade i sin fars och morbrors studio *Aho & Soldan* som låg vid Norra Esplanaden, granne med nuvarande Akademiska bokhandeln. I arbetet använde sig Aho av en mängd illusoriska effekter som skapades med hjälp av olika tyger, lådor och vajrar. Då man gjorde reklam för korsetter fick modellernas ansikte i sedlighetens namn inte visas.

Utställningen med Claire Ahos fotografier visas i Konsthallen i Helsingfors fram till slutet av maj. I studion presenteras Laura Laines manieristiska figurteckningar.

Dan Sundell

044 783 5757, dan.sundell@hbl.fi

